

A.Ü. EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK BAŞARILARI

Ezel TAVŞANCIL*

Yükseköğrenim yapma isteminin 1950'lerde hemen hemen bütün ülkelerde büyük boyutlara ulaşması yükseköğretime girişte kabul kısıtlamalarını ortaya çıkarmıştır (Bowles, 1963). Türkiye'de de 1950'lere kadar çeşitli fakültelere girmek için yalnızca lise diplomasını göstermek yeterli kabul edilirken, 1955'ten sonra başvuran adayların sayısı yükseköğretim kurumlarının kapasitesini aşınca her fakülte veya yüksek okul kendi adaylarını sınavla kabul etmeye başlamıştır (Kaya, 1977). 1964-65 öğretim yılından başlayarak başlıca üniversiteleri kapsayacak şekilde uygulanan Merkezi Sistem 1974-75 öğretim yılında tüm üniversite ve yüksek okulları kapsamı içine almış ve yerleşik bir Üniversitelerarası Seçme ve Yerleştirme Merkezi haline gelmiştir (Mihçioğlu, 1974; Kaya, 1977).

Üniversitelerarası seçme sınavlarının yapılmasındaki temel amaç, yükseköğrenim yapmak isteyen çok sayıda aday arasından Anayasa'nın öngördüğü sosyal adalet ve eşitlik ilkelerine uygun olarak girdiği yükseköğrenim kurumunda en başarılı olacak, en yetenekli olanların seçilmesidir (Özguven, 1975).

Türkiye'de ekonomik gelişme ve bunun oluşturduğu toplumsal yapı, eğitim sistemini geniş ölçüde biçimlendirmekte ve yönlendirmektedir (4. BYKP, 1979). Kuşkusuz bu yönüyle bakıldığında üniversiteye giriş sorununu da eğitim sisteminin tümünden ve toplumun ekonomik ve sosyal sistemlerinden soyutlamak olanaksızdır.

Bu çerçevede ile bakıldığında şu sorunlar gündemdedir.

1. Bütün eğitim basamakları o basamağın taşıyamayacağı kadar ağır bir eğitim isteminin baskısı altındadır.

(*) İstatistik ve Araştırma Eğitimi Bölümü Araştırma Görevlisi.

2. Öğrenci nüfusunun sosyal sınıflara göre dağılımındaki adaletsizlik giderilememekte, giderek daha da belirginleşmektedir,

3. Yerleşim yerlerine göre dağılımdaki adaletsizlik devam etmektedir (DPT, 1976).

Üniversitelerarası Seçme Sınavına 1980 yılında giren adayların ancak % 9.4'ü bir yükseköğretim programına girebilmiştir. Yine aynı yılda bir yükseköğretim programına girebilmiş öğrencilerin yaklaşık dörtte üçünü geliştirmiş bölgeler olan Orta Anadolu, Marmara ve Ege Bölgelerinden gelen adaylar oluşturmaktadır (ÜSYM, 1981).

Kısaca özetlenen yüksek öğretime giriş ile ilgili bu sorunların salt seçme sınavları ile çözümlenmesi olanağı yoktur. Bu sorunların çözümü politik, ekonomik ve sosyal uzun vadeli önlemleri ve yatırımları gerektirmektedir.

Türkiye'de yükseköğretimdeki başarı oranları % 18 ile % 100 arasında değişmektedir (3. BYKP, 1973). Yükseköğretimdeki başarı oranının düşük olması ve öğrencilerin okul değiştirmeleri de üzerinde önemle durulması gereken sorunlardır.

İşte, yükseköğrenim yapma isteminin çok, yükseköğretim kapasitesinin sınırlı olması, kapasitenin verimli kullanılması açısından, üniversitelerarası seçme sınavlarında kullanılan testlerin, seçilen öğrenci adaylarının yükseköğretimde gösterecekleri başarının kestirilmesinde yeterince işe yarar olup olmadıklarını ve bu yıldan başlayarak ortaöğretim başarısının seçme sınavlarına yansıtılması kararının yerindeliliğini saptamak üzere araştırmalar yapılmasını zorunlu kılmaktadır.

Amaç

Bu araştırmanın temel amacını 1980-81 öğretim yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesine alınan öğrencilerin üniversitelerarası seçme sınavı puanlarının ve lise başarılarının Fakülte'deki birinci dönem sonundaki akademik başarılarını kestirmedeki etkinliğinin ve öğrencilerin mezun oldukları lise türü ve koluna göre akademik başarıları arasında fark olup olmadığının saptanması oluşturmuştur. Ayrıca, Eğitim Fakültesine girmeye hak kazandığı halde, kayıt yaptırmamış ve devamsız öğrencilerin % 35.4 gibi önemli bir oran oluşturması araştırma kapsamına alınmalarına neden olmuş, bunların genel özellikleri kendi aralarında ve akademik başarıları kestirilen öğrencilerle karşılaştırılmıştır.

EĞİTİM FAKÜLTESİNDE AKADEMİK BAŞARI

Araştırmada yanıtlanmaya çalışılan sorular şunlardır:

1. Akademik başarıları kestirilen öğrencilerin genel özellikleri nelerdir?

2. Eğitim Fakültesine girmeye hak kazanmış öğrencilerden kayıt yaptırmamış ve devamsız öğrencilerin genel özellikleri nelerdir? Akademik başarıları kestirilen öğrencilerle ve birbiri ile karşılaştırıldığında benzeştikleri ve ayrıldıkları özellikler nelerdir?

3. Öğrencilerin lise not ortalamaları ile ÜSS fen, sosyal, toplam ve yabancı dil puanları arasında manidar bir ilişki var mıdır?

4. Öğrencilerin ÜSS fen, sosyal, toplam ve yabancı dil puanları ile Fakülte'deki birinci dönem sonundaki akademik başarıları arasında manidar bir ilişki var mıdır? Varsa bu puan türlerinden hangisi akademik başarıyı en iyi kestirebilmektedir?

5. Öğrencilerin lise not ortalamaları ile Fakülte birinci dönem sonundaki akademik başarıları arasında manidar bir ilişki var mıdır? Varsa akademik başarıyı kestirmedeki etkisi ne ölçüdedir?

6. Mezun oldukları lise türü ve kollarına göre öğrencilerin Fakülte birinci dönem akademik başarılarında manidar bir farklılık var mıdır?

7. Bu araştırma sonucunda Eğitim Fakültesine öğrenci alma işleminde getirilebilecek öneriler var mıdır?

Önem

Son yıllarda ÜSS'nin başarılı olabilecek öğrenci seçiminde ne ölçüde etkili olduğunu ortaya koymak üzere yapılmış araştırmalar az, 1965 yılında öğretime başhyan Eğitim Fakültesinde ise hiç yoktur.

Bu araştırma, ÜSS toplam puanı ile öğrenci alan Eğitim Fakültesinde, bu puan türünün veya diğer puan türlerinin öğrenci seçiminde kullanılmasının isabetli bir karar olup olmadığını ortaya koymasını bakımından önemlidir.

Eğitim Fakültesinde akademik başarıları kestirilen 103 öğrenciden yalnızca 30'unun (% 29.1) birinci dönemde okutulan altı dersin hepsinden geçmesi, yahi başarısızlık oranının yüksek olması, ÜSS puanlarının akademik başarıyı kestirmedeki etkisinin araştırılmasının önemini ortaya koymaktadır.

Lise başarısının akademik başarı üzerindeki etkisinin araştırılması da, konunun güncelliği bakımından araştırmanın önemini ortaya koyan bir başka nedendir.

Ayrıca, öğrencilerin mezun oldukları lise türü ve kollarına göre birinci dönem akademik başarıları arasında fark olup olmadığının araştırılması bakımından önemlidir.

Son olarak araştırma, kayıt yaptırmayan ve devamsız öğrencilerin genel özelliklerinin değerlendirilmesi açısından da önem taşımaktadır.

Sayıtlar

Bu araştırmada resmi kayıtlardan toplanan bilgilerin doğru olduğu, değişkenlerin evrendeki dağılımının normal olduğu ve öğrencilerin diplomalarından elde edilen lise not ortalamalarının orta öğretimdeki başarılarını gösterdiği sayıtlarından hareket edilmiştir.

Tanımlar

Bu araştırmada geçen terimlerden bazıları aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır.

Akademik başarı: Öğrencinin bir dönem içinde aldığı notların aritmetik ortalaması ve başarılı olduğu ders sayısıdır.

Genel Liseler: Öğrencileri mesleğe hazırlama yerine, yükseköğrenime hazırlayan, temel eğitimin ikinci kademesi (ortaokullar) üzerine üç yıl öğrenim veren eğitim kurumlarıdır.

Meslek Liseleri: Ortaokula dayalı, öğretim süresi üç veya dört yıl olan, bütün programlar için ortak derslere ek olarak mesleğe hazırlama amacına uygun yeter ağırlıkta meslek derslerine yer veren, lise denge okullardır.

Sınırlılıklar

Araştırma Eğitim Fakültesine ÜSS ile alınan öğrencilerle sınırlandırılmış, öğretimin kesintisiz olması ve birinci dönemde okutulan derslerin hepsinin zorunlu dersler olması nedeniyle 1980-81 öğretim yılında fakülteye giren ve bir dönem okuyan öğrencilerin akademik başarıları kestirilmiştir.

EĞİTİM FAKÜLTESİNDE AKADEMİK BAŞARI

Fakülteye girmeye hak kazanan ancak kaydını yaptırmamış 40, birinci dönemde okutulan altı dersten ders uygulama tutarının 1/3'ünden fazlasına devam etmemiş ve şubat döneminde sınav hakkı alamamış 33, bazı derslerden devamsız sekiz öğrenci birinci dönem sonunda hepsinden veya bazılarında ders geçme notları bulunmadığından, onbir öğrencinin de lise not ortalamaları elde edilemediğinden akademik başarıları kestirilememiştir.

Ayrılan kontenjandan yararlanarak Fakülteye giren yedi yabancı uyruklu öğrenci araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır.

Ayrıca Fakültenin birinci döneminde okutulan altı zorunlu dersten birisinden geçmez notların sayısal değerleri elde edilemediğinden, birinci dönem not ortalaması beş ders üzerinden hesaplanmış, başarılı olunan ders sayısının saptanması da altı ders üzerinden, birinci dönem not ortalamaları hesaplanan grup üzerinde yapılmıştır.

Araştırma, ÜSS toplam puanı ile Eğitim Fakültesine 1980-81 öğretim yılında girmeye hak kazanan öğrencilerle sınırlandırıldığından araştırma sonuçları ancak bu öğrencilere genellenebilecektir.

Yöntem

Bu çalışmada, araştırmanın evrenini 1980-81 öğretim yılında Fakülteye ÜSS toplam puanı ile alınan 195 öğrenci oluşturmuştur.

Araştırmada örneklemeye gidilmeyip evrenin tamamına ulaşılması amaçlanmış, ancak akademik başarının kestirilmesinde kayıt yaptırmamış ve bütün derslerden veya bazılarında devamsız olduklarından ders geçme notları bulunmayan ve lise not ortalamaları elde edilemeyen öğrenciler kapsam dışında bırakılmıştır. Böylece, araştırmanın temel örneklem grubunu beş dersten ders geçme notları bilinen ve lise not ortalamaları elde edilebilen 103 öğrenci oluşturmuştur. Ayrıca, kayıt yaptırmamış 40, birinci dönemde devam etmeyen ve bütünleme sınavlarına girmeyen 29 öğrencinin genel özellikleri verilerek akademik başarıları kestirilen öğrencilerle ve kendi aralarında karşılaştırılmıştır.

Bu araştırmada, 1980-81 öğretim yılında Eğitim Fakültesine girmeye hak kazanan adayların dört puan türü ile ilgili veriler ÜSYM tarafından hazırlanan Üniversitelerarası Seçme Sınavı Kazanan Adaylar listesinden alınmış, öğrenim durumu, okul türü, kolu, cinsiyet ve yaşla ilgili bilgiler de yine bu listeden sağlanmıştır. Öğrenci-

lerin Fakültenin birinci dönemindeki notları, devam durumları not ve devam listelerinden elde edilmiş, lise not ortalamaları ve lise diploma dereceleri de öğrencilerin kişisel dosyalarında bulunan diplomalarından sağlanmıştır.

Araştırmada, birinci dönem not ortalaması ve başarılı olunan ders sayısı ile ÜSS puanları ve lise not ortalaması arasındaki ilişkiler Pearson Çarpım-Moment Korelasyon Katsayısı ile hesaplanmıştır. Elde edilen korelasyon katsayıları "evrenin korelasyon katsayısının gerçekte sıfır olduğu" hipotezine karşı test edilmiştir.

Öğrencilerin lise bitirme derecesi, mezun oldukları lise türü ve kohuna göre akademik başarı ortalamaları arasındaki farkı test etmek için de t testine başvurulmuş, manidarlığın saptanmasında "iki evren ortalaması arasındaki farkın sıfır olduğu" hipotezi test edilmiştir. Bu hipotezlerin red veya kabul edilmesinde 0.05 manidarlık düzeyi benimsenmiştir.

Ayrıca, öğrencilerin öğrenim durumu, okul türü, cinsiyet, yaş, bölgelere göre dağılım, tercih sıralamasının frekansları, yüzdeleri ve aritmetik ortalamaları bulunmuş, yayılmanın belirlenmesi için standart sapmalar hesaplanmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

Araştırmada elde edilen bulgular amaç kısmındaki soruların sıralamasına uygun olarak özetlenerek aşağıda verilmiştir.

A. Akademik başarıları kestirilen öğrencilerin dörtte üçü Orta Anadolu, Marmara ve Ege Bölgesinden gelmektedir. Öğrenim durumlarına göre dağılımda, bu grubun yaklaşık yarısını liseden mezun, yüksek öğrenime devam etmeyen, üçte birini lise son sınıfta okuyan, altıda birini ise başka bir yükseköğretim kurumunda okuyan veya bitirmiş öğrenciler oluşturmaktadır. Lise türlerine göre, yaklaşık beşte dördü genel lise, kollara göre ayırımında ise üçte ikisi fen kolu mezunudur. Liseyi pekiyi derece ile bitirenler öğrencilerin çok azını (% 2) oluşturmakta, orta (% 53.4) ile bitiren öğrenciler iyi (%44.7) ile bitirenlerden daha fazladır. Kız öğrenciler (%40,8) erkek öğrencilerden (%59.2) daha azdır. Öğrencilerin yaş ortalaması 18.6'dır. Tercih sırası ortalaması 6.9, ortanca 6.4 bulunmuştur.

B. Kayıt yaptırmamış ve devamsız öğrencilerin bölgelere göre dağılımında, akademik başarıları kestirilen öğrencilere oranla Orta

EGİTİM FAKÜLTESİNDE AKADEMİK BAŞARI

Anadolu, Marmara ve Ege Bölgelerini daha az temsil ettikleri saptanmıştır. Öğrenim durumlarına göre, kayıt yaptırmamış öğrencilerin yaklaşık dörtte üçünü başka bir yükseköğretim kurumunda okuyan veya bitirmiş, devamsız öğrencilerin de yaklaşık üçte ikisini liseden mezun yükseköğrenime devam etmeyenler oluşturmaktadır. Lise türü ve kollarına göre, genel lise ve fen kolu mezunları her iki grupta da çoğunluğu oluşturmaktadır. Kayıt yaptırmamış öğrencilerin tercih sırası ortalaması 7.6, ortanca değer 6.3 bulunmuştur. Devamsız öğrencilerin de tercih sırası ortalaması 5.5, ortanca değer 5.1'dir. Kız öğrencilerin, kayıt yaptırmamış öğrencilerin beşte birini, devamsız öğrencilerin de dörtte birini oluşturduğu, kayıt yaptırmamış öğrencilerin yaş ortalamasınının 20.7, devamsız öğrencilerinkinin ise 21 olduğu saptanmıştır.

Her üç grup karşılaştırıldığında, lise türü, kolu, cinsiyet özellikleri bakımından benzeşirken, öğrenim durumları bakımından farklılık göstermektedir. Yaş ve bölgelere göre dağılımda kayıt yaptırmamış ve devamsız öğrencilerin kendi aralarında benzerlik, akademik başarıları kestirilen öğrencilerden farklılık gösterdiği saptanmıştır. Tercih sıralarında kayıt yaptırmamış ve devamsız öğrenciler birbirinden farklılaşmakta, akademik başarıları kestirilen öğrencilerle benzerlik göstermektedir.

C. Akademik başarıları kestirilen öğrencilerin toplam puan ortalaması ile lise not ortalaması arasındaki korelasyon katsayısı 0.01, sosyal puanla bulunan korelasyon katsayısı -0.07 , fen puanı ile lise not ortalaması arasındaki korelasyon 0.08 ve yabancı dil puanı ile lise not ortalaması arasındaki korelasyon ise -0.10 olarak bulunmuştur. Bu korelasyon katsayılarının hiçbirisi manidar değildir.

Ayrıca liseyi pekiyi derece ile bitiren iki öğrencinin toplam puan ortalaması 458.305, iyi ile bitiren 46 öğrencinin 456.100 ve orta ile bitiren 55 öğrencinin 456.232 olarak bulunmuştur. Lise bitirme derecelerine göre öğrencilerin ÜSS puanları arasında fark bulunmamıştır.

Araştırmada herbir testten alınan ham veya standart puanlar elde edilememiş, bu nedenle öğrencilerin test puanları ile lise başarıları arasındaki ilişkiler aranmamıştır. Ancak bu testlerin sonuçlarına göre elde edilen ağırlıklı puanlarla lise not ortalaması arasındaki ilişkilerin çok düşük çıkması, bu test sonuçları ile lise başarıları arasındaki ilişkilerin de çok düşük çıkacağını gösterebilir. Ayrıca lise

bitirme derecelerine göre öğrencilerin ÜSS puanları arasında fark olmaması da ÜSS testlerinin öğrencilerin lisede kazanmış olduklarını ölçemediğini ve lise başarısının ÜSS puanlarına yansımadığını destekler gözükmektedir.

Bunun yanında lise not ortalaması ile ÜSS puanı arasındaki ilişkinin çok düşük ve manidar çıkmamasında, öğrencilerin sayıca azlığının ve ÜSS puanlarının oldukça dar bir aralıkta toplanmış bulunmasının da bir neden olabileceği gözden uzak tutulmamalıdır.

D. ÜSS puanları ile akademik başarı arasındaki ilişkiye bakıldığında, ÜSS toplam, fen, sosyal ve yabancı dil puanları ile birinci dönem not ortalaması arasındaki korelasyon katsayılarının -0.28 ile 0.04 arasında değiştiği, başarılı olunan ders sayısı ile bu puan türleri arasındaki korelasyon katsayılarının ise -0.34 ile 0.05 arasında değiştiği saptanmıştır. Bu korelasyon katsayılarından yalnızca yabancı dil puanı ile olanı manidar bulunmuştur, ancak ters yöndedir. Diğer puan türleri ile akademik başarı arasındaki korelasyonların sıfıra yakın değerlerde çıkması, bu değişkenler arasında ilişki olmadığını göstermektedir. Bu puan türlerinden en yüksek artı korelasyon veren sosyal puan öğrencilerin başarılarında görülen varyansın ancak binde üçünü kestirebilmektedir. Bu ilişkiler, temel amacı çok sayıda aday arasından girdiği yükseköğretim kurumunda en başarılı olacakları seçmek olan ÜSS'den elde edilen puanların öğrencilerin akademik başarılarını kestirmede yetersiz olduğu sonucunu vermektedir. Ayrıca birinci dönem sonunda altı dersin hepsinden geçme oranının (% 29.1) düşük olması da bu sonucu doğrular gözükmektedir.

E. Öğrencilerin lise not ortalaması ile birinci dönem not ortalaması arasındaki korelasyon katsayısı 0.50 başarılı olunan ders sayısı ile 0.41 olarak bulunmuştur. Her iki korelasyon katsayısı da 0.01 düzeyinde manidardır. Lise not ortalaması öğrencilerin fakülteadaki başarılarında görülen varyansın %25'ini kestirebilmektedir.

Ayrıca lise bitirme derecelerine göre öğrencilerin akademik başarı ortalamalarına bakıldığında da liseyi pekiyi derece ile bitiren iki öğrencinin birinci dönem not ortalamalarının ortalaması 7.2 , iyi ile bitiren 46 öğrencinin 5.9 , orta ile bitiren 55 öğrencininki ise 5.1 olarak bulunmuştur. Pekiye derece ile bitiren öğrencilerin başarılı oldukları ders sayısı ortalaması 5 , iyi ile bitiren öğrencilerin 5.2 , orta ile bitiren öğrencilerin 4.1 'dir. Liseyi pekiyi derece ile bitiren öğrencilerin sayıca çok az olması nedeniyle bu öğrencilerle iyi ve orta de-

EĞİTİM FAKÜLTESİNDE AKADEMİK BAŞARI

rece ile bitiren öğrencilerin akademik başarı ortalamaları arasındaki fark test edilmemiştir. Liseyi iyi derece ile bitiren öğrenciler lehine olan akademik başarı ortalamaları arasındaki fark 0.01 düzeyinde manidardır.

Sonuç olarak, öğrencilerin lise not ortalamaları ile akademik başarı arasındaki korelasyon katsayılarının 0.01 düzeyinde manidar ve yine lise bitirme dereceleri iyi olan öğrencilerin akademik başarılarının, orta ile bitiren öğrencilerin akademik başarılarından daha yüksek ve her iki grubun başarı ortalamaları arasındaki farkın manidar bulunmuş olması öğrencilerin lise başarılarının fakültedeki başarıyı kestirebileceği sonucunu vermektedir.

F. Öğrencilerin lise türü ve kollarına göre akademik başarı ortalamaları arasındaki farka bakıldığında, genel lise mezunu 80 öğrencinin birinci dönem not ortalamalarının ortalaması 5.49, meslek lisesi (20 öğretmen lisesi, 3 imam hatip lisesi) mezunu 23 öğrencinin 5.50; başarılı oldukları ders sayısı ortalaması sırasıyla 4.56 ve 4.78 bulunmuştur. Bu iki grubun akademik başarı ortalamaları arasındaki fark manidar değildir.

Fen kolu mezunu 65 öğrencinin birinci dönem not ortalamalarının ortalaması 5.60, dil-edebiyat kolu mezunu 38 öğrencininki ise 5.31'dir. Fen kolu mezunu öğrencilerin başarılı oldukları ders sayısı ortalamaları 4.63, dil-edebiyat kolu mezunu öğrencilerininki 4.58 olarak bulunmuştur. Fen kolu ve dil-edebiyat kolu mezunu öğrencilerin akademik başarıları ortalamaları arasındaki fark da manidar değildir.

Yargı

Elde edilen bulgulardan şu sonuçlara varılmıştır:

1. Kayıt yaptırmayan ve devamsız öğrencilerin Eğitim Fakültesine girmeye hak kazanmış öğrencilerin oldukça büyük oranını oluşturması kontenjanın verimli kullanılmadığı sonucunu vermektedir.

2. Eğitim Fakültesine girişte bölgelere göre dağılım, ÜSYM 1980 yılı yerleştirilen adayları ile paralellik göstermekte, gelişmiş üç bölgeden gelen öğrenciler çoğunluğu oluşturmaktadır. Ancak kayıt kaptırmayan ve devamsız öğrencilerde bu oranın görece olarak daha düşük olması, öğrenim durumlarındaki farklılığın bir sonucu olarak görülmektedir.

3. Devamsız ve kayıt yaptırmamış öğrencilerin öğrenim durumlarındaki farklılık ve tercih sıralamalarının oldukça yukarılarda bulunması, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun alanlarda tercih yapamadıklarını ve yerleştirilmediklerini göstermektedir.

4. Akademik başarıları kestirilen öğrencilerin lise not ortalaması ile ÜSS puanları arasında ilişki bulunamaması ve lise diploma derecesinin iyi veya orta olmasına göre toplam puan ortalamaları arasında bir fark olmaması lisedeki başarının ÜSS puanlarına yansımadağı sonucunu vermektedir.

5. Genel liseden mezun olmakla, meslek lisesinden mezun olma arasında Fakülte başarıları bakımından bir farklılık yoktur. Yine lisede fen kolundan mezun olma ile edebiyat kolundan mezun olma arasında Fakülte başarıları bakımından bir farklılık bulunmamaktadır.

6. ÜSS toplam, sosyal, fen, puanlarıyla öğrencilerin birinci dönem akademik başarıları arasındaki ilişkilerin çok düşük, yabancı dil puanı ile bulunan ilişkinin ise manidar fakat ters yönde çıkmış olması ÜSS puanlarına bakılarak öğrencilerin akademik başarıları hakkında bir kestirim yapma olanağının olmadığı sonucunu vermekte, Fakülte başarı oranının oldukça düşük olması da bu sonucu doğrulamaktadır.

7. Lise not ortalaması ile Fakülte akademik başarı arasındaki ilişkinin manidar ve oldukça yüksek çıkması, öğrencilerin lise başarılarının Fakülte akademik başarılarını kestirebileceğini göstermektedir. Lise bitirme derecesi iyi olanların akademik başarı ortalamalarının lise bitirme derecesi orta olanlarınkinden yüksek ve aradaki farkın 0.01 düzeyinde manidar bulunması da bu sonucu doğrulamaktadır.

Öneriler

Araştırma sonunda şu öneriler getirilebilir.

1. Lise başarısının Fakülte akademik başarıyı kestirebileceği ortaya çıkmıştır. 1982 yılından başlayarak lise başarısının seçme sınavlarına yansıtılması uygulamasına geçilmesinin isabetli bir karar olduğu görülmektedir. ÜSYM tarafından, bu karar ile;

a. ÜSS'nin geçerliğinin artacağı,

EĞİTİM FAKÜLTESİNDE AKADEMİK BAŞARI

b. Az gelişmiş yörelerdeki okulların yükseköğretime öğrenci gönderme oranının belli ölçüde artacağı,

c. Üniversiteye girme şansı az olan liseler mezunlarının daha çok girebilmesinin sağlanacağı beklenmektedir.

Bu öngörülerin ne ölçüde gerçekleşip gerçekleşmediğini ortaya koymak üzere ve lise başarısının katılma oranının ve şeklinin uygun olup olmadığının saptanması için yeni araştırmalar yapılmasına gereksinim vardır.

2. Araştırmada ÜSS puanları ile akademik başarı arasındaki ilişkinin çok düşük ve manidar bulunmaması, ÜSS testlerinin geçerliklerinin düşük olduğu yargısını getirmektedir. Yine 1981 yılından itibaren iki aşamalı sınav yöntemine geçilmiştir. Önümüzdeki yıllarda yapılacak aynı yöndeki araştırmalar yeni uygulamanın Üniversitelerarası Seçme Sınavlarının geçerliğine ne ölçüde katkıda bulunacağını saptamak açısından zorunlu görülmektedir.

3. Sınırlı kapasitenin verimli kullanılabilmesi bakımından, okul değiştirmeleri önlemek, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun alanlarda yerleşmelerini sağlamak amacıyla, ortaöğretimde yönlendirilmeleri yanında, tercih uygulaması konusunda da araştırmalar yapılmasına gereksinim vardır.

K A Y N A K Ç A

Bowles, Frank. **Access to Higher Education**, Volume I, New York: 1963.

Kaya, Yahya Kemal. **İnsan Yetiştirme Düzenimiz: Politika, Eğitim, Kalkınma**, 2. Yazılış. Ankara: 1977.

Mihçioğlu, C. **Üniversiteye Girişin Yeniden Düzenlenmesi: Bugünkü Durum ve Öneriler**. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi, 1974.

Özgtüven, İ. Ethem. "Eğitsel ve Sosyal-Ekonomik Faktörler Açısından Üniversiteye Giriş Sorunu," **V. Bilim Kongresi Bilim Adamı Yetiştirme Grubu Tebliğleri** 29 Eylül - 1 Ekim 1975. Ankara: TÜBİTAK, Bilim Adamı Yetiştirme Grubu, 1975. ss. 5-18.

T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. **Yeni Strateji Ve Kalkınma Planı - Üçüncü Beş Yıl 1973-1977**. Ankara: 1973.

-----, **Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı 1979-1983**. Ankara: 1979.

-----, **Yüksek Öğrenime Başvuran Öğrenciler 1974-1975: Sosyo-Ekonomik Çözümleme**. Ankara: Ekim 1976.